

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΟΕΔΡΟΥ
ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

**Πανηγυρικός Λόγος του πρώην Προέδρου της Βουλής των
Αντιπροσώπων κ. Γιαννάκη Λ. Ομήρου
στη Δοξολογία για την Εθνική Επέτειο της
28ης Οκτωβρίου 1940**

Καθεδρικός Ναός Αγίου Ιωάννη – 28/10/2013, 10.00 π.μ.

Ο Ελληνισμός στρέφει αυτές τις μέρες την καρδιά και τη σκέψη του σε ένα από τα μεγάλα γεγονότα της μακραίωνης πορείας του Έθνους. Μαζί και ο Ελληνισμός της Κύπρου, ο οποίος διανύει σήμερα την πιο κρίσιμη ίσως φάση της ιστορικής του πορείας. Τιμούμε την επέτειο του ένδοξου ΟΧΙ της 28ης Οκτωβρίου του 1940, την κορυφαία αυτή ανάταση της Ελληνικής φυλής, όχι με διάθεση θριαμβολογίας αλλά προβληματισμού.

Αυτός είναι άλλωστε και ο σκοπός των εθνικών επετείων. Να βαφτιστούμε στα νάματα τους, με διάθεση στοχασμού και περισυλλογής, για να αντλήσουμε το φανερό ή μυστικό τους μήνυμα, να βιώσουμε το ιστορικό τους δίδαγμα και να προσδιορίσουμε υπεύθυνα το δικό μας χρέος, τις δικές μας ευθύνες. Γιατί μόνο με τη σωστή αξιολόγηση της ιστορικής εμπειρίας μπορούμε να δημιουργήσουμε προϋποθέσεις για την εθνική προκοπή.

Στις 28 του Οκτώβρη του 1940 ο φασισμός που ταυτίζεται με την έννοια του σκοταδισμού και της καταπίεσης, χτυπούσε την πόρτα της Ελλάδας. Ζητούσε «γην και ύδωρ». Ζητούσε να καθυποτάξει την περήφανη ελληνική ψυχή, να κουρελιάσει την προαιώνια αρετή του Έλληνα.

Τότε, όπως και πάντα, δεν υπήρξε κανένα δίλημμα. Όταν ήλθε η φασιστική επίθεση, ο Ελληνικός λαός ενωμένος και σύσσωμος ξεχύθηκε στους δρόμους με δύναμη, με πάθος, με ενθουσιασμό. Οι Έλληνες πατριώτες πρόταξαν τα στήθια τους στο ξένο φασισμό και όρθωσαν το ΟΧΙ τους δυναμικό και νικηφόρο, γράφοντας το δοξασμένο έπος της Αλβανίας.

Ο Ελληνικός λαός, αψηφώντας τότε αριθμητικές αναλογίες και ρεαλιστικούς υπολογισμούς, καταξίωσε το ένδοξο παρελθόν και το μεγαλείο της φυλής. Επιβεβαίωσε για μια ακόμα φορά ότι η μεγαλοσύνη στους λαούς μετριέται με το αγωνιστικό φρόνημα, την απόφαση για θυσία και «της καρδιάς το πύρωμα».

Αλλά με τις υπέροχες νίκες του κατά του φασισμού, ο Ελληνισμός δεν επιβεβαίωνε απλώς το μεγαλειώδες παρελθόν του. Ούτε περιέσωζε μόνο την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Συνέβαλλε σε κάτι πιο συγκεκριμένο. Η απόκρουση της εισβολής του φασισμού του Μουσολίνι από τα ελληνικά στρατεύματα, η συντριβή της ιταλικής επίλεκτης μεραρχίας «Τζούλια» στην Πίνδο, ήταν η πρώτη ήττα του Άξονα στην Ευρώπη. Για να καταλάβει κανείς τη σημασία της, αρκεί να θυμηθεί πως, ως το καλοκαίρι του 1940, η Αυστρία, η Τσεχοσλοβακία, η Πολωνία, η Νορβηγία, η Δανία, το Βέλγιο, η Ολλανδία, η Γαλλία -δηλαδή το μεγαλύτερο μέρος της Ευρώπης- είχαν υποταχθεί στη σιδερένια βία της ναζιστικής Γερμανίας. Μέσα σε αυτές τις συνθήκες ο νικηφόρος αγώνας του Ελληνικού λαού ορθώθηκε, με μια θαυμαστή ομοψυχία, υπεράσπισε τα σύνορα της χώρας του, έδιωξε τους επιδρομείς και κουρέλιασε το μύθο για το αήττητο του Άξονα.

Η αντίσταση της Ελλάδας ενάντια στο φασισμό και αργότερα ενάντια στο ναζισμό, είχε ένα πολύ σπουδαίο αποτέλεσμα, η συμβολή του οποίου στην έκβαση του πολέμου ήταν ουσιαστική. Εξαιτίας της αντίστασης που συνάντησε στην Ελλάδα, ο Χίτλερ αναγκάστηκε να αναβάλει την επίθεση του εναντίον της Σοβιετικής Ένωσης για τόσες εβδομάδες, όσες αρκούσαν για να μην πέσει η Μόσχα. Επίσης έδωσε το χρόνο στην Αγγλία να σταθεροποιήσει τις θέσεις της στη Μεσόγειο, πράγμα που απέτρεψε τα σχέδια του Άξονα για κατάληψη της Βόρειας Αφρικής. Όλα αυτά συνέβαλαν στο να κερδηθεί αργότερα η μεγάλη νίκη από τους συμμάχους.

Ο Ελληνικός λαός στάθηκε ο Ακρίτας της Ευρώπης και όλων των ελεύθερων λαών. Αγωνίστηκε για να προασπίσει την ελευθερία και τα δίκαια του, κι έγινε ο κυματοθραύστης πάνω στον οποίο έσπασαν τα κύματα της βαρβαρότητας και της βίας. Η μικρή Ελλάδα στάθηκε ο μεγάλος φρουρός των ιδανικών της ελευθερίας και της δικαιοσύνης και εμψύχωσε τους λαούς που είχαν κατατρομάξει από τη λαίλαπα του φασισμού και τις σιδερόφρακτες στρατιές του Χίτλερ και του Μουσολίνι. Με τις θυσίες, τους αγώνες, την τόλμη και την αρετή ο υπέροχος Ελληνικός λαός ανέτρεψε τα πλασματικά ισοζύγια και αναδείχθηκε βασικός συντελεστής της συντριβής του ναζισμού και του φασισμού.

Όταν οι Έλληνες πατριώτες έπαιρναν την ηρωική απόφαση να αντισταθούν στις σιδερόφρακτες στρατιές του Μουσολίνι, γνώριζαν ότι οι περισσότερες χώρες της Ευρώπης είχαν γονατίσει μπροστά στην υπεροπλία των Δυνάμεων του Άξονα. Στο σταυροδρόμι της Ιστορίας η Ελλάδα είχε να εκλέξει μεταξύ της υποταγής και της ατίμωσης και του αγώνα και της θυσίας. Ο Ελληνισμός είπε ΟΧΙ στην ατίμωση, γνωρίζοντας πόσο δύσκολη και αιματηρή θα ήταν η μάχη. Ο Ελληνικός στρατός ήταν ολιγάριθμος και φτωχά εξοπλισμένος σε σύγκριση με τις 300.000 άνδρες της 9^{ης} και 11^{ης} Ιταλικής στρατιάς.

Για άλλη μια φορά επαληθεύονταν τα λόγια του θαυμάσιου Μακρυγιάννη της επανάστασης του 1821: «Η τύχη, μας έχει τους Έλληνες πάντοτε ολίγους. Αρχή και τέλος, παλαιόθεν και ως τώρα, όλα τα θηρία πολεμούνε να μας φάνε και δεν μπορούν. Τρώνε από μας και μένει και μαγιά. Και οι ολίγοι αποφασίζουν να πεθάνουν. Κι όταν κάνουν αυτή την απόφαση, λίγες φορές χάνουν και πολλές κερδίζουν. Η θέση όπου είμαστε σήμερα είναι τοιαύτη. Και θα δούμε την τύχη μας οι αδύνατοι με τους δυνατούς».

Η αντίσταση στους εισβολείς δεν ήταν εύκολη γιατί οι ειδικές συνθήκες ήταν εξαιρετικά δύσκολες. Δεν υπήρχαν δρόμοι και μεταφορικά μέσα. Οι στρατιώτες ήταν υποχρεωμένοι να βαδίζουν εκατοντάδες χιλιόμετρα μέσα στο χιόνι. Οι κακουχίες ήταν απερίγραπτες, όμως οι Έλληνες στρατιώτες τις ξεπέρασαν με τρόπο αξιοθαύμαστο. Είναι λάθος να φανταζόμαστε τους αγωνιστές της Πίνδου σαν υπεράνθρωπους. Ήταν

κοινοί άνθρωποι, που όμως είχαν πάρει συνειδητά την απόφαση τους. Αγαπούσαν με πάθος τη ζωή τους, όμως δεν ήθελαν απλώς και μόνο να ζήσουν. Άσχετα από το ποιο θα ήταν το τίμημα, ήταν αποφασισμένοι να ζήσουν ελεύθεροι. Είχαν κάμει την εκλογή τους και στάθηκαν ακλόνητοι στην απόφαση τους. Να αντισταθούν με κάθε θυσία στη βία.

Για το ελληνικό ολοκαύτωμα στα βουνά της Πίνδου και την ηρωική αντίσταση της Ελλάδας γράφτηκαν πολλά από τους ξένους. Οι μεγάλοι της εποχής Τσιώρτσιλ, Αϊζενχάουερ καθώς και ο ραδιοφωνικός σταθμός της Μόσχας, με λόγια και σχόλια τους εξύμνησαν το μεγαλείο της ελληνικής ψυχής και αρετής, της αντρειοσύνης και της λεβεντιάς αλλά και τη μεγάλη σημασία της ελληνικής αντίστασης.

Ο Τσιώρτσιλ, ο αρχιτέκτονας της νίκης των Συμμάχων, διακήρυξε ότι «μαχόμενοι με την Ελλάδα εναντίον του κοινού εχθρού θα μοιραστούμε την κοινή νίκη». Ο Βρετανός Υπουργός Εμπορικής Ναυτιλίας Νόελ Μπαϊνκερ έλεγε τότε: «Σήμερα στο Λονδίνο και σε ολόκληρο τον κόσμο όλοι οι ελεύθεροι άνθρωποι θυμούνται την Ελλάδα. Όλοι αναπολούν τον υπέροχο τρόπο με τον οποίο η Ελλάδα αντιμετώπισε την άνανδρη επίθεση, τη στιγμή που τα άλλα έθνη υπέκυπταν το ένα μετά το άλλο στη βία του Άξονα... Τα αποτελέσματα της ελληνικής αντίστασης γίνονται αισθητά ακόμα και σήμερα. Ο κόσμος πραγματικά δεν δικαιούται να λησμονήσει τα ελληνικά κατορθώματα κατά την ιστορική εκείνη στιγμή».

Από τον πανεθνικό αυτό συναγερμό δεν ήταν δυνατό να απουσιάσουν οι Κύπριοι. Στις 28 του Οκτώβρη, 35 Κύπριοι φοιτητές κατατάγηκαν ως εθελοντές στον ελληνικό στρατό και πολέμησαν με μεγάλη γενναιότητα στο Αλβανικό Μέτωπο. Πήραν μέρος στις μάχες, στα βουνά Δόντι και Γκόλικο. Στο Τεπελένι, δύο Κύπριοι φοιτητές ιατρικής, οι Λουκής Λιασίδης και Βαρνάβας Σιερίφης έπεσαν ηρωικά. Πρέπει να αναφέρουμε ότι μετά την ιταλική επίθεση εναντίον της Ελλάδας, 30.000 Κύπριοι κατατάγηκαν στο Βρετανικό Στρατό και πολέμησαν στην Ελλάδα, την Αίγυπτο και τη Λιβύη και πήραν μέρος στη μάχη της Κρήτης. Στη Βρετανική Δύναμη που στάλθηκε από τη Μέση Ανατολή να πολεμήσει στην Ελλάδα, περιλαμβάνονταν και 5.000 Κύπριοι, οι μισοί από τους οποίους σκοτώθηκαν, τραυματίστηκαν ή συνελήφθηκαν αιχμάλωτοι. Ακατάλυτοι δεσμοί

αίματος, λοιπόν, συνδέουν το μαρτυρικό νησί μας με τη Μητρόπολη του Έθνους, καταμαρτυρώντας έτσι την κοινή και αδιαίρετη μοίρα του Ελληνισμού.

Σήμερα που ο λαός μας περνά τις πιο κρίσιμες ώρες της ιστορικής ζωής του, σε ένα αγώνα για φυσική και εθνική επιβίωση, δέχεται τα ρωμαλέα μηνύματα πατριωτισμού, έφεσης θυσίας, πίστης και αγωνιστικότητας που αναβλύζουν από τη μνήμη της 28^{ης} Οκτωβρίου του 1940 ως πηγές ανανέωσης των αγωνιστικών του δυνάμεων. Επιβεβαιώνει τη σταθερή και αταλάντευτη θέση και απόφαση του να διεκδικήσει τα καταπατημένα δίκαια του με αυξημένη αποφασιστικότητα μέχρι τη δικαίωση.

Σήμερα που η ψυχή μας αναπτερώνεται από την Επέτειο της 28^{ης} Οκτωβρίου, οφείλουμε να αντλήσουμε τα κατάλληλα διδάγματα και να ενεργοποιήσουμε την ιστορική μας μνήμη. Πρέπει να δούμε και να αξιολογήσουμε σωστά και τις αρετές του Έθνους αλλά και τις αδυναμίες μας και να στρατεύσουμε τις δυνάμεις μας στην υπηρεσία της εθνικής και φυσικής μας επιβίωσης.

Το φως της 28^{ης} Οκτωβρίου οριοθετεί το δρόμο της σωτηρίας μας. Σήμερα που η Κύπρος σηκώνει το σταυρό του μαρτυρίου της και που τα όνειρα αιώνων αντιμετωπίζουν κίνδυνο διάλυσης κάτω από την ωμή βία της τουρκικής κατοχής, οφείλουμε να εμπνευστούμε από το έπος του 1940.

Κύριε Πρόεδρε,

Μακαριότατε,

Η ιστορία και οι σημαντικές στιγμές της δεν αποτελούν αντικείμενο μελέτης για να γνωρίσουμε τι κατόρθωσαν άλλοι στο παρελθόν, αλλά για να μάθουμε τι είναι σωστό να πράξουμε και εμείς στο παρόν και στο μέλλον. Γιατί το παρελθόν είναι το μαντείο απ' όπου πρέπει να αντλούμε χρησμούς για το μέλλον. Γι' αυτό η αναδρομή στις μεγάλες στιγμές της εποποιίας της Ελληνικής Ιστορίας, η μελέτη των έργων και των ημερών του έπους του 40 όπως και του δικού μας εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα, είναι η προσφορότερη μέθοδος αυτογνωσίας για κάθε στοχαζόμενο Κύπριο Έλληνα. Μας προσφέρει τα φωτεινότερα παραδείγματα των αρετών, την απίστευτη αντοχή της ιστορικής συνείδησης, την πίστη στην Ιδέα της Ελευθερίας, την ευψυχία, την τόλμη, την πρωτοβουλία, τη δύναμη της προσωπικότητας των Ελλήνων.

Και σήμερα; 73 χρόνια από το ΟΧΙ και μερικές δεκαετίες μετά τον υπέροχο αγώνα του 55-59, πιστό πρότυπο της εθνεγερσίας του '21 και της αντίστασης του '40, αντιμετωπίζουμε δραματικές συνθήκες. Μια μοιρασμένη πατρίδα και μια διαρκή απειλή για την ανακοπή της ιστορικής συνέχειας του Ελληνισμού στην Κύπρο. Ποιο είναι το χρέος μας μέσα σε αυτές τις συνθήκες; Θα εξαντλούμαστε σε πανηγυρικούς που εξατμίζονται με την παρέλευση των επετείων;

Η βαριά κληρονομιά που τιμούμε σήμερα μας υπαγορεύει άλλα καθήκοντα. Να αγωνιστούμε αταλάντευτα και ανυποχώρητα για τον τερματισμό της κατοχής, την ενότητα του κράτους, του λαού, των θεσμών, της οικονομίας, τη διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των βασικών ελευθεριών του συνόλου του Κυπριακού λαού. Να δώσουμε το μήνυμα ότι ο Κυπριακός Ελληνισμός δεν θα γονατίσει. Ναι, με σωφροσύνη. Ασφαλώς με υπευθυνότητα αλλά και με απόρριψη της λογικής της αποδοχής της υπέρτερης δύναμης του κατακτητή. Και με άρνηση συνεχών υποχωρήσεων στις πιέσεις ξένων που αντί να στρέφονται προς την πλευρά του κατακτητή και παραβάτη του διεθνούς δικαίου εξακολουθούν, υιοθετώντας κυνικά πολιτική δύο μέτρων και δύο σταθμών, να ανατρέπουν καθημερινά κάθε έννοια ηθικής και δικαιοσύνης.

Το καθήκον μας σήμερα απέναντι στην ιστορία και τον πολιτισμό μας είναι η με κάθε κόπο και κάθε θυσία αποτροπή των κινδύνων που απεργάζονται στην πατρίδα μας οι εχθροί της ελευθερίας. Θα πρέπει να καταστήσουμε σαφές ότι δεν είμαστε διατεθειμένοι να ξεγράψουμε δικαιώματα και να ξεχάσουμε δίκαια. Κανένας εκβιασμός, καμιά απειλή, καμιά δυσκολία και καμιά πίεση δεν πρέπει να μας οδηγήσει στην ταπεινωτική συνθηκολόγηση.

Η Κύπρος δεν μπορεί και δεν πρέπει να παραμείνει η μόνη μοιρασμένη χώρα στην Ευρώπη, όταν η ίδια η Ευρώπη προχωρεί προς την ενοποίηση της. Δεν μπορεί η Ευρώπη να ανέχεται στο κατώφλι της την παρουσία ενός στρατού κατοχής, σε μια χώρα μέλος της Ε.Ε.

Η Κύπρος, στο δύσκολο δρόμο της, ενισχύεται γιατί νοιώθει δίπλα της την Ελλάδα και το Ελληνικό Έθνος. Στρατεύεται ο Ελληνισμός στον αγώνα της Κύπρου γιατί

συνειδητοποιεί πως κοινή είναι η μοίρα του Ελληνισμού και πως αν χαθεί ο αγώνας αυτός, θα σημειωθεί ένα βαθύ ρήγμα στην περίμετρο του Έθνους. Γι' αυτό εκείνο που τώρα απαιτείται, περισσότερο από ποτέ άλλοτε, είναι η εθνική ομοψυχία και η συσπείρωση του συνόλου του Ελληνισμού στον αγώνα για δικαίωση. Με αξιοποίηση των νέων γεωστρατηγικών γεωπολιτικών και γεωοικονομικών δεδομένων στην περιοχή μας που ανέτρεψαν ισορροπίες δεκαετιών.

Είναι επιτακτική η ανάγκη ύστερα από 39 χρόνια άκαρπων διαδικασιών για λύση του Κυπριακού να ακολουθήσουμε πολιτικές που δεν θα ανακυκλώνουν ένα αδιέξοδο παρελθόν.

- Με σαφή και μη επιδεχόμενη αμφισβήτησης διαπραγματευτική βάση προ οιωνδήποτε νέων συνομιλιών.
- Με διαμόρφωση περιγράμματος λύσης του Κυπριακού το οποίο να οριοθετεί τα όρια ασφαλείας για την εθνική και φυσική επιβίωση του Κυπριακού Ελληνισμού. Στη βάση του κοινού ανακοινωθέντος του Εθνικού Συμβουλίου του Σεπτεμβρίου του 2009.
- Με αξιοποίηση της ευρωπαϊκής ιδιότητας της χώρας μας αλλά και των ευρωπαϊκών φιλοδοξιών της Τουρκίας, για να υποχρεωθεί να τερματίσει την κατοχή και να αποδεχθεί λύση στη βάση των Αρχών του Διεθνούς και του Ευρωπαϊκού Δικαίου.

Ο αγώνας μας είναι αγώνας ζωής, είναι αγώνας δικαίου και σε τέτοιους αγώνες δεν επιτρέπεται η αποτυχία. Πρέπει να πορευούμε με συστράτευση δυνάμεων και ενότητα. Την χρειαζόμαστε την ενότητα, όχι σαν άχρωμη ευχή, αλλά σαν κοινό μέτωπο για μακροχρόνιο αγώνα εθνικής επιβίωσης και απελευθέρωσης. Επιβάλλεται να πρυτανεύσει φρόνημα αγωνιστικό και πνεύμα ομοψυχίας και αδιάσπαστης εθνικής ενότητας. Γιατί στο δύσκολο αγώνα που διεξάγει ο Κυπριακός Ελληνισμός καμιά

συμπαράσταση δεν μπορεί να αξιοποιηθεί και κανένας στόχος δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς καθολική και ανεπιφύλακτη συσπείρωση γύρω από τον υπέρτατο σκοπό της σωτηρίας της Κύπρου. Η μάχη της Κύπρου θα κερδηθεί αν υπάρξει εσωτερικό μέτωπο χωρίς ρωγμές και χωρίς εντάσεις, ένα μέτωπο αφοσιωμένο στην πάλη για τη σωτηρία της Κύπρου.

Κύριε Πρόεδρε,

Μακαριότατε,

Η φετινή επέτειος της 28^{ης} Οκτωβρίου βρίσκει την Κύπρο στη δίνη της βαθειάς οικονομικής κρίσης και της συνακόλουθης κρίσης, της κλιμακούμενης έλλειψης εμπιστοσύνης των πολιτών προς το πολιτικό σύστημα και τους θεσμούς.

Οι πολίτες είναι θυμωμένοι, αγανακτισμένοι, οργισμένοι. Και θυμώνουν, αγανακτούν και οργίζονται περισσότερο όταν το πολιτικό σύστημα και το πολιτικό προσωπικό, τα πολιτικά κόμματα και τα πολιτικά πρόσωπα επιχειρούν να αποποιηθούν ευθυνών για τη σημερινή κρίση στην οικονομία, την ανεργία, την κοινωνική δυστυχία, τα φαινόμενα διαφθοράς, διαπλοκής και λεηλασίας του δημοσίου χρήματος.

Η κατάπτωση του πολιτικού ήθους, η πτώχευση αρχών και αξιών, η προσπάθεια κομματικής ποδηγέτησης κάθε θεσμού στη δημόσια ζωή δεν είναι έργο εξωγήινων. Είναι έργο του πολιτικού συστήματος. Και για να υπάρξει η αναγκαία κάθαρση και αναγέννηση, είναι αναγκαία μια γενναιόψυχη αυτοκριτική χωρίς ευθυνοφοβία. Χωρίς ισοπεδώσεις που τείνουν να συγκαλύψουν ενόχους και ενοχές. Γιατί η ισοπέδωση υπευθύνων και ευθυνών, η εξίσωση και εξομοίωση ενόχων και αθώων εξυπηρετεί τους ενόχους και τους διευκολύνει στη συνέχιση του φθοροποιού τους έργου.

Οφείλουμε να λάβουμε το εκκωφαντικά ηχηρό μήνυμα των πολιτών. Να μην αρνούμαστε και να μην απεκδύόμαστε ευθυνών. Να υποβληθούμε στην αναγκαία αυτοκριτική που είναι το πικρό μεν, πλην όμως αναγκαίο φάρμακο για τη θεραπεία. Σε καμιά περίπτωση η ευθύνη για την κρίση δυσπιστίας και την κρίση του πολιτικού συστήματος δεν πρέπει να επιτρέπεται στους πολίτες. Οι ευθύνες πρέπει να αναζητούνται στη βαθμιαία φθορά του πολιτικού συστήματος. Στην

αναποτελεσματικότητα της πολιτικής διαδικασίας, στις λειτουργίες των πολιτικών φορέων, σε φαινόμενα διαφθοράς και ατιμωρησίας.

Θα πρέπει ακόμα η αυτοκριτική να επεκταθεί και στις συμπεριφορές των τελευταίων δεκαετιών. Στο κυνήγι του εύκολου κέρδους, του άκρατου ατομικισμού, της απληστίας, της επιδειξιομανίας, του μιμητισμού, του νεοπλουτισμού, της υπερκατανάλωσης, της ασυλλόγιστης ψηφοθηρικής διόγκωσης του δημόσιου τομέα, της αλόγιστης συμπεριφοράς μικρομεγαλισμού των κυπριακών τραπεζών, της αποσάθρωσης των δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης. Όλα αυτά είναι τα άνθη του κακού, αλλά και το εύφορο έδαφος στο οποίο εύκολα φύτρωσε και ευδοκίμησε η οικονομική κρίση. Αυτή η κρίση βρήκε την κυπριακή κοινωνία ανοχύρωτη, απογυμνωμένη από τον παραδοσιακό της χαρακτήρα. Αυτό τον χαρακτήρα που της επέτρεψε να αντιμετωπίσει την εθνική καταστροφή του 1974 και να επιτύχει την εθνική, οικονομική και κοινωνική αναγέννηση.

Το πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό μοντέλο που υιοθετήθηκε αργότερα, οδήγησε σε κακοήθεις μεταλλάξεις σε όλους τους τομείς του δημόσιου βίου. Στην πολιτική, την οικονομία, την παιδεία, τους αξιακούς κώδικες της κοινωνίας.

Σε καμιά περίπτωση η ευθύνη για την απαξίωση της πολιτικής, ως χρήσιμης διαδικασίας προορισμένης να επιδιώκει το «κοινό καλό», δεν βαρύνει την κοινωνία. Η αντιμετώπιση της οικονομικής, κοινωνικής και θεσμικής κρίσης, δεν είναι αρκετό να επιδιώκεται με τα óποια μέτρα οικονομικού χαρακτήρα. Οι αλλαγές είναι τώρα αναγκαίες όσο ποτέ. Σε ένα κόσμο που μεταβάλλεται ραγδαία και γίνεται όλο και περισσότερο ανταγωνιστικός, η Κύπρος χρειάζεται τομές που θα σαρώσουν τις αγκυλώσεις του χθες και τα κατεστημένα του σήμερα. Χρειάζεται να δώσουμε πειστικές απαντήσεις για την ανάκτηση της αυτοδυναμίας του πολιτικού συστήματος, για ένα μοντέλο διακυβέρνησης που θα ρυθμίζει ένα σύγχρονο, αποκεντρωμένο, φιλικό και αποτελεσματικό δημόσιο τομέα. Απαλλαγμένο από το σαράκι των πελατειακών σχέσεων.

Η αλλαγή είναι όρος και προϋπόθεση για τη λειτουργία της δημοκρατίας. Άλλα και για την επανεκκίνηση της οικονομίας και δόμησης ενός νέου δικτύου κοινωνικής αλληλεγγύης. Η δημοκρατία, πολιτική και οικονομική, αποκτά νόημα και περιεχόμενο, μόνο όταν οδηγεί σε μια κοινωνία ελευθερίας, αλληλεγγύης και συνοχής. Σήμερα, η

δημοκρατία χρειάζεται ένα καινούργιο ζωογόνο άνεμο αξιοκρατίας, αξιοπρέπειας και εμπιστοσύνης, ένα άνεμο που θα σαρώσει τις στρεβλώσεις των πελατειακών σχέσεων και τις κάθε είδους διαμεσολαβήσεις στο Κράτος και για την προάσπιση των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων.

Οι πολίτες αναμένουν και απαιτούν αποκατάσταση της πολιτικής αξιοπιστίας, της εντιμότητας και της ηθικής στην πολιτική. Απαιτούν πρωτοβουλίες για μια συνολική αναγέννηση της κοινωνίας, των θεσμών και των εθνικών προοπτικών. Μόνο έτσι θα «ξαναβρούμε τη ψυχή μας», την αυθεντικότητα μας, την πίστη μας σε αρχές και αξίες και θα δρομολογήσουμε την οικονομική, κοινωνική και εθνική επανεκκίνηση.

Κύριε Πρόεδρε,

Μακαριότατε,

Τιμούμε σήμερα την 28^η Οκτωβρίου, όχι σαν μια απλή επέτειο, αλλά σαν μια εθνική υποθήκη. Τη μετατρέπουμε σε βίωμα και αγώνα. Αντλούμε το μεγάλο της μήνυμα που στην πραγματικότητα είναι μήνυμα αισιοδοξίας, ελπίδας, πίστης και εγκαρτέρησης. Είναι το αιώνιο μήνυμα πως όταν οι λαοί είναι προϊκισμένοι με αρετή και εμποτισμένοι με βαθειά ιστορική συνείδηση, δεν υπολογίζουν την υλική ισχύ και τα πολεμικά σίδερα, γιατί γνωρίζουν πως η ζωή τους πραγματώνεται με πράξεις αρετής και με θυσίες. Είναι όμως και δίδαγμα τρανό, πως οι μεγάλες πράξεις των λαών φέρουν το φωτοστέφανο ηθικής νίκης όταν το πνεύμα της ψυχικής ενότητας προς τον επιδιωκόμενο σκοπό καταυγάζει το είναι τους.

Το έθνος ολόκληρο, τις 28 του Οκτώβρη του 40, παρουσιάστηκε και έδρασε μονολιθικά, ενωμένο για να προασπίσει την τιμή του και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Αυτή η αρετή της φυλής ξανάζησε με τον πατριωτισμό, την αγωνιστικότητα και την αυτοθυσία των ηρωικών παιδιών της Κύπρου, που πότισαν με το αίμα τους τις βουνοκορφές και τα λαγκάδια του μαρτυρικού νησιού μας στην ύστατη προσπάθεια να κρατήσουν τις Θερμοπύλες κάτω από τις πιο δύσκολες συνθήκες. Φόρο τιμής αποτίουμε και σε αυτούς, σήμερα.

Την αρετή της ενότητας, αγωνιστικότητας και του ηρωισμού όλων αυτών που 'ναι το ανέσπερο φως του πνεύματος της μεγάλης επετείου, καλούμαστε σήμερα να

συλλάβουμε και να βιώσουμε. Αυτό είναι που αποτελεί για όλους εμάς ιστορική και ηθική προσταγή.

PANIGIRIKOS-LOGOS-280CTOVRIOU